

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

YUCOM
Komitet pravnika
za ljudska prava

*kome da se obratim
šta mi treba od dokumenta
ko su sve naslednici
da li sam ja naslednik
šta se nasleduje
da li nasledujem dugove
koliko će ovo trajati
kako će me to koštati*

VODIČ KROZ OSTAVINSKI POSTUPAK

**OTVORENA
VRATA
PRAVOSUĐA**

Izdavač

Komitet pravnikā za ljudska prava – YUCOM

Kneza Miloša 4, 11103 Beograd

www.yucom.org.rs

Za izdavača

dr Katarina Golubović

Priredili

dr Katarina Golubović, advokatica Komiteta pravnikā za ljudska prava – YUCOM

Natalija Šolić, advokatica Komiteta pravnikā za ljudska prava – YUCOM

Dragiša Čalić, pravni savetnik Komiteta pravnikā za ljudska prava – YUCOM

Dorđe Popović, advokat Komiteta pravnikā za ljudska prava – YUCOM

Saradnik

Momčilo Živadinović, Komitet pravnikā za ljudska prava – YUCOM

Lektura i korektura

Teodora Todorić Milićević

Dizajn

Ivana Žoranović

Priprema i štampa

Dosije studio, Beograd

Tiraž

750 komada

ISBN 978-86-82222-07-1

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd
347.919:347.65/.68(035)

VODIČ kroz ostavinski postupak / [priredile Katarina Golubović ... [et al.]]. - Beograd : Komitet pravnikā za ljudska prava - YUCOM, 2022 (Beograd : Dosije studio). - 47 str. : ilustr. ; 20 x 20 cm "Publikacija ... nastala je kao realizacija aktivnosti YUCOM-a u okviru projekta 'Otvorena vrata pravosuđa' koji realizuje Komitet pravnikā za ljudska prava - YUCOM uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj USAID." --> kolofon. - Tiraž 750.

ISBN 978-86-82222-07-1

1. Golubović, Katarina, 1982- [autor]
a) Ostavinski postupak -- Priручnici

COBISS.SR-ID 74753033

Publikacija „Vodič kroz ostavinski postupak“ nastala je kao realizacija aktivnosti Komiteta pravnikā za ljudska prava (YUCOM) u okviru projekta „Otvorena vrata pravosuđa“, koji realizuje YUCOM uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Stavovi izneti u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno stavove Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

VODIČ KROZ OSTAVINSKI POSTUPAK

Beograd • 2022

SADRŽAJ

RAZLOZI ZA IZRADU VODIČA.	7
UVOD	9
KAKO SE POKREĆE OSTAVINSKI POSTUPAK?	10
Pokretanje ostavinskog postupka od strane suda	10
Samostalno pokretanje ostavinskog postupka.	10
Šta mi je potrebno od dokumentacije za postupak?	13
Kako da se informišem da li je pokrenut i u kojoj je fazi postupak?	14
Kada se ne sprovodi ostavinski postupak?	14
KO SPROVODI OSTAVINSKI POSTUPAK?	15
Ostavinski postupak pred sudom	15
Ostavinski postupak pred javnim beležnikom	15
NASLEĐE	17
Šta se nasleđuje?	17
Šta ako je imovina nelegalan objekat?	17
Šta ako je imovina stečena u braku?	17

Šta se dešava s imovinom iz ugovora o doživotnom izdržavanju i ugovora o ustupanju i raspodeli imovine za života?	19
Šta ako je imovina u inostranstvu?	19
Da li se nasleđuju svi dugovi ostavioca?	19
Šta ako ostavilac nema imovinu ili ima samo pokretne stvari?	20
Kako zaštititi imovinu do okončanja postupka?	20
NASLEDNICI	21
Ko učestvuje u ostavinskom postupku?	21
Zakonski naslednici	22
Testamentarni (zaveštajni) naslednici – oni koje je svojom voljom odredio umrli.	22
PRAVILA O NASLEĐIVANJU	23
Pravila o nasleđivanju kada nema testamenta.	23
Pravila o nasleđivanju kada ima testamenta	31
NASLEDNIČKA IZJAVA: IZJAVA O TOME DA LI ŽELITE DA NASLEDITE	34
Kako se potencijalni naslednik može izjasniti povodom nasleđa? ...	34
Primer nasleđivanja nakon davanja različitih nasledničkih izjava	34
Kada i kako se daje naslednička izjava?	35
Kako se maloletnik izjašnjava u ostavinskom postupku?	36
Kako se lice lišeno poslovne sposobnosti izjašnjava u ostavinskom postupku?	36

Davanje nasledničke izjave u drugom gradu ili državi	36
KRAJ OSTAVINSKOG POSTUPKA – REŠENJE O NASLEĐIVANJU	37
Kada i kako dobijam pravnosnažno rešenje?	37
Zašto je bitno da rešenje bude pravnosnažno?	38
Šta ako nismo zadovoljni rešenjem?	43
Koliko prosečno traje ostavinski postupak?	43
NOVINE NAKON DONOŠENJA REŠENJA	44
Šta ako je već doneto ostavinsko rešenje, a ne znam za to?	
Koji je postupak ako se pojave novi naslednici?	44
Šta ako se pronađe nova imovina?	44
Šta ako se odreknem nasleđa, a pojavi se nova imovina?	45
Šta ako se naknadno pronađe testament?	45
Troškovi u ostavinskom postupku	46
Da li je moguće osloboditi se plaćanja troškova?	46

RAZLOZI ZA IZRADU VODIČA

„Vodič kroz ostavinski postupak“ nastao je kako bi se građanima i građankama približila osnovna pravila ostavinskog postupka i kako bi se na vreme upoznali sa svojim pravima i obavezama u postupku pred sudom i pred javnim beležnicima.

Cilj ovog vodiča je da na jednostavan i slikovit način prikaže tok ostavine i otkloni nedoumice koje postoje kada je reč o nasleđivanju. Vodič na sažet i praktičan način pruža osnovne informacije o ostavini i sadrži prikaz najčešćih situacija u praksi, ali ne zamenjuje stručnu pravnu pomoć. Za potpunu zaštitu i ostvarivanje prava potrebno je obratiti se advokatu ili službi pravne pomoći pri opštini.

Vodič je izrađen na osnovu odredbi Zakona o nasleđivanju („Sl. glasnik RS“, br. 46/95, 101/2003 – odluka USRS, i 6/2015), kao i Zakona o vanparničnom postupku („Sl. glasnik SRB“, br. 25/82 i 48/88 i „Sl. glasnik RS“, br. 46/95 – dr. zakon, 18/2005 – dr. zakon, 85/2012, 45/2013 – dr. zakon, 55/2014, 6/2015, 106/2015 – dr. zakon i 14/2022). Detalje o organizaciji, načinu, uslovima rada i odgovornosti javnih beležnika propisuje Zakon o javnom beležništvu („Sl. glasnik RS“, br. 31/2011, 85/2012, 19/2013, 55/2014 – dr. zakon, 93/2014 – dr. zakon, 121/2014, 6/2015 i 106/2015).

Koliko će me sve koštati?
 Kome da se obratim?
 Ko su sve naslednici?
 Šta mi treba od dokumentacije?
 Koliko će ovo trajati?
 Šta se nasleđuje?
 Da li sam ja naslednik?

UVOD

Posle smrti bliskog lica potrebno je da preduzmete određene pravne korake.

Na osnovna pitanja pokušaćemo da odgovorimo ovim vodičem.

Pored emotivne praznine koja nastaje smrću bliskog lica, suočeni ste i s pravnim nedoumicama. One se rešavaju u ostavinskom postupku poznatijem kao *ostavina*. Najjednostavnije rečeno, *ostavina* je postupak u kojem se utvrđuje ko su naslednici umrlog, koju imovinu je ta osoba ostavila iz sebe (ostavinska masa, zaostavština) i koliki deo te imovine nasleđuje svaki od naslednika.

KAKO SE POKREĆE OSTAVINSKI POSTUPAK?

Ostavinski postupak se pokreće isključivo pred sudom. To ne znači da će sud voditi postupak do kraja. Treba razlikovati pokretanje i vođenje ostavinskog postupka. Nekoliko godina unazad za vođenje su nadležni javni beležnici, pa je sve češća situacija da upravo javni beležnik vodi ostavinski postupak i, kada nema spornih situacija, donosi rešenje o nasleđivanju.

Pokretanje ostavinskog postupka od strane suda

Ostavinski postupak **pokreće sud** kad dobije od matičara informaciju o smrti. Najčešće je u pitanju osnovni sud u opštini u kojoj je umrli živeo. U sudu se formira predmet, koji nosi oznaku O (ostavina) i broj predmeta. Informaciju o tome da li je pokrenut postupak i pod kojim brojem možete saznati na šalteru suda ili telefonskim putem.

Samostalno pokretanje ostavinskog postupka

Matičar ponekad propusti da, u zakonskom roku od 30 dana od smrti, obavesti sud koji treba da pokrene postupak. To je uzrok što najbližem srodniku „ne stiže ništa“ povodom smrti preminulog. Ne mora se, međutim, čekati, jer se ostavinski postupak može pokrenuti tako što se sudu **podnese pisani predlog za pokretanje ostavinskog postupka**. U sudu se često može naći obrazac za pokretanje postupka, koji možete popuniti i predati na šalteru, zajedno s pratećom dokumentacijom (kopijama ličnih karti i sl.).

Primer predloga

ОСНОВНИ СУД У _____

Адреса: _____

Поштански број: _____, место: _____

ПРЕДЛАГАЧ: (име и презиме подносиоца захтева за покретање оставинског поступка), рођен/а дана: _____. године у месту: _____, од мајке: _____ (рођ. _____) и оца _____, са адресом пребивалишта у _____, општина _____, улица: _____, бр. _____, ЈМБГ: _____, бројем личне карте: _____, издате од стране ПС _____ (у даљем тексту „Предлагач“), овим путем подноси:

ПРЕДЛОГ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА

у 2 (два) примерка
са 7 (седам) прилога

Предлагач подноси предлог за покретање оставинског поступка иза покојне (име и презиме оставиоца/оставиље), (написати однос са предлагачем, нпр. рођене сестре предлагача) рођене дана: _____. године, ЈМБГ: _____, преминуле дана: _____ године у _____. Како је покојна _____ имала последње пребивалиште на територији општине _____, и то у улици _____, бр. _____, Предлагач овај предлог подноси Првом основном суду у Београду, као месно надлежном суду за покретање оставинског поступка.

Доказ:

- 1) Фотокопија личне карте
- 2) Извод из матичне књиге умрлих за покојну

**Једини законски наследник преминуле _____
је овде Предлагач и нема других законских наследника.**

Доказ:

- 3) *Извод из матичне књиге рођених за покојну*
- 4) *Очитана лична карта Предлагача*
- 5) *Извод из матичне књиге рођених за Предлагача*

Од имовине, покојна С. Б. оставила је:

- новчана средства на рачуну код банке _____, и то рачуну број _____;
- кућу која се налази у _____, бр. кат. парц. _____
КО _____.

Доказ:

- 6) *Уверење банке*
- 7) *Извод из листа непокретности*

Имајући у виду горенаведено, Предлагач предлаже да насловни суд покрене оставински поступак, позове наследника ради давања наследничке изјаве и донесе решење о наслеђивању.

У _____, дана _____, године

Предлагач

_____

Šta mi je potrebno od dokumentacije za postupak?

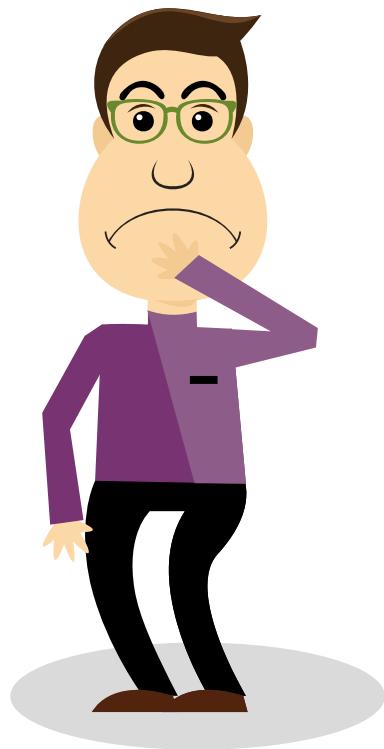
U svakom slučaju treba da imate pripremljenu sledeću dokumentaciju:

- fotokopiju lične karte umrlog;
- fotokopiju lične karte podnosioca predloga;
- izvod iz matične knjige umrlih za ostavioca;
- izvod iz matične knjige rođenih i/ili venčanih za predlagača i ostale naslednike;
- dokaze o imovini ostavioca (npr. izvod iz lista nepokretnosti, saobraćajna dozvola, oružni list, akcije, deonice, račun iz banke, penzioni ček i sl.).

Ako sami pokrećete ostavinski postupak, ovu dokumentaciju prilažete uz predlog.

Važno je znati da su javni beležnik ili sud po zakonu dužni da sami pribave ove dokaze. Često se desi da to nije moguće, pa je zato u interesu naslednikā da pribave te dokaze kako bi ubrzali postupak.

Kako da se informišem da li je pokrenut i u kojoj je fazi postupak?

Za bilo koje pitanje o samom toku ostavinskog postupka potrebno je obratiti se sudu da bi ste saznali da li je iza umrlog formiran predmet ostavine. Ako jeste, službenik će vas obavestiti koje je radnje sud preduzeo, odnosno da li je poslao poziv učesnicima postupka ili je poverio predmet javnom beležniku na vođenje. Ako je predmet kod javnog beležnika, možete pozvati kancelariju i raspitati se o daljim koracima. Iskustvo pokazuje da su javni beležnici otvoreni za saradnju i maksimalno fleksibilni u komunikaciji sa strankama.

Kada se ne sprovodi ostavinski postupak?

Ostavinski postupak se ne sprovodi ako je umrlo lice imalo samo pokretne stvari. To znači da će sud obustaviti postupak koji je pokrenut, osim ukoliko naslednici ne predlože da se nastavi.

KO SPROVODI OSTAVINSKI POSTUPAK?

To što je sud pokrenuo postupak ne znači da će ga voditi. Sve je češća situacija da sud poverava javnom beležniku vođenje ostavinskog postupka.

Ostavinski postupak pred sudom

Za ostavinu je odgovoran sud na čijem je području živeo preminuli (prebivalište – adresa iz lične karte). Ako umrli u vreme smrti nije živeo niti boravio na teritoriji Srbije, postupak će sprovesti sud na čijem se području nalazi najveći deo njegove nepokretne imovine.

Ostavinski postupak pred javnim beležnikom

Sud najčešće poverava javnom beležniku da sprovede ostavinski postupak, bez obzira na to da li je sud sâm pokrenuo postupak ili je podnet predlog. Razlog tome je opterećenost sudova drugim predmetima. Dakle, umesto suda, javni beležnik je taj koji poziva povodom ostavinskog postupka. Poziv može biti pismeni, ali i telefonski. Najčešće se pozivate da saopštite sve relevantne informacije za nasleđivanje kako bi javni beležnik sastavio smrtovnicu.

Važno je znati da se ostavina odvija u prostorijama organa koji vodi postupak, odnosno javnog beležnika ili suda. Ali ako niste objektivno u mogućnosti da pristupite prostorijama (npr. usled starosti, invaliditeta, bolesti, boravka u instituciji itd.), javni beležnik ili sud može da izađe na teren i na licu mesta uzme nasledničku izjavu ili obavi druge radnje.

Potrebno je podneti pisani zahtev ili molbu za izlazak na teren, uz koji se prilažu dokazi o sprečenosti. Izlazak na teren se dodatno plaća

Prvi poziv javnog beležnika

Stigao vam je prvi poziv javnog beležnika s vremenom i mestom gde bi trebalo da se pojavite.

U tom momentu treba da znate da je to poziv radi sastavljanja smrtovnice.

Sastavljanje smrtovnice

Javni beležnik sastavlja smrtovnicu uz pomoć najbližih preminuloj osobi. Smrtovnica je dokument u koji se unose svi bitni podaci za nasleđivanje: 1) informacije o preminulom licu; 2) informacije o imovini preminulog; 3) podaci o potencijalnim naslednicima; 4) podaci o postojanju testamenta i slično.

Javni beležnik ima pristup velikom broju informacija – od informacije ko je bio u trenutku smrti pored preminulog, do informacije ko je sahranio preminulog. Međutim, mnoge informacije će dobiti upravo od najbližeg srodnika, onog koga pozove. Zato je bitno unapred razumeti pojam imovine preminulog, odnosno pojam nasleđa ili zaostavštine. Dobro je znati i ko su potencijalni naslednici, te raspitati se o tome da li je preminuli ostavio testament.

NASLEĐE

Šta se nasleđuje?

Nasleđe čini uglavnom sve ono što je umrli imao u trenutku smrti, kao i dugovi. Naslednici mogu naslediti, na primer, kuću, vikendicu, zemljište, automobil i druga vozila, oružje, grobno mesto, akcije, novac (na primer, gotovinu u sefu ili novac koji se nalazi na računima), potraživanja (dugovanja drugih lica prema ostaviocu) i drugo.

Šta ako je imovina nelegalan objekat?

Javni beležnici i sudovi zavode nelegalne nepokretnosti kao vanknjižno vlasništvo u spisak imovine koja čini nasleđe. To je važno i kako bi naslednik mogao da nastavi postupak legalizacije tog objekta.

Šta ako je imovina stečena u braku?

Sva imovina koju su supružnici stekli u braku svojim radom predstavlja zajedničku imovinu supružnika (sagradili su kuću, kupili automobil), bez obzira na to što kao vlasnik uglavnom bude upisan samo jedan supružnik.

Kada ne bi bilo izdvajanja dela drugog supružnika iz nasleđa došlo bi do nepoštenih situacija prema tom drugom supružniku. Zbog toga se taj deo imovine supružnika umrlog izdvaja, a ostatak se nasleđuje.

Primer. Ostavilac je stekao vikendicu sa suprugom za vreme trajanja braka. Naslednici su supruga i sin. Kako je vikendica upisana na suprugovo ime u listu nepokretnosti, kada ne bi došlo do izdvajanja supruginog dela, **supruga i sin ostavioca bi nasledili po polovinu vikendice.**

Kada dođe do izdvajanja (pretpostavimo da je doprinos u kupovini vikendice svakog od supružnika 50%), nasleđuje se samo jedna polovina vikendice, ona koja stvarno pripada ostaviocu, pa bi od tog dela supruga ostavioca dobila polovinu i sin polovinu. Po okončanju ostavinskog postupka, **supruga ima tri četvrtine, a sin jednu četvrtinu prava svojine na vikendici.**

Važno je znati da je, da bi došlo do izdvajanja imovine supružnika u ostavinskom postupku, potrebno da se s tim saglase ostali naslednici, u suprotnom se upućuju na parnicu.

Ako, na primer, supruga umrlog, koja je ujedno majka njihovog maloletnog deteta, traži izdvajanje bračne tekovine, o tome se obaveštava centar za socijalni rad. Centar za socijalni rad postavlja maloletniku staratelja, koji umesto majke daje nasledničku izjavu, to jest saglasnost za izdvajanje, ukoliko centar proceni da je takva izjava u interesu deteta.

Šta se dešava s imovinom iz ugovora o doživotnom izdržavanju i ugovora o ustupanju i raspodeli imovine za života?

Imovina kojom je umrli raspolagao ugovorom o doživotnom izdržavanju ili ugovorom o ustupanju i raspodeli imovine za života se ne nasleđuje.

U oba slučaja, postojanje ovih ugovora se mora prijaviti javnom beležniku ili sudu kako se ta imovina ne bi obuhvatila rešenjem o nasleđivanju.

Šta ako je imovina u inostranstvu?

Nasleđivanje imovine na teritoriji druge države reguliše se propisima koji važe u toj državi, pa je potrebno tamo podneti **poseban zahtev za ostavinsku raspravu**. Dakle, ni sud ni javni beležnik u Srbiji **ne mogu da donose odluke o imovini ostavioca koja se nalazi u inostranstvu**.

Da li se nasleđuju svi dugovi ostavioca?

Prihvatanjem nasledstva, nasleđuju se i dugovi, jer naslednik odgovara za ostaviočeve dugove, ali samo do visine vrednosti nasleđene imovine.

Sunaslednici solidarno odgovaraju za ostaviočeve dugove, svaki do visine vrednosti svog naslednog dela.

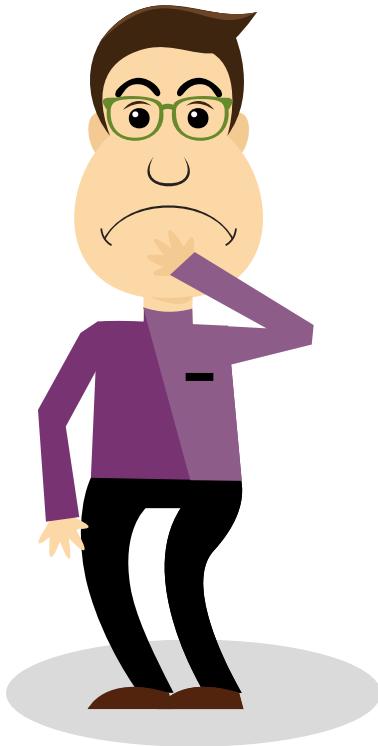
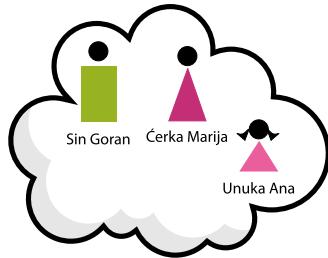
Šta ako ostavilac nema imovinu ili ima samo pokretne stvari?

Ako, prema podacima iz smrtovnice, umrli nije ostavio imovinu, sud će obustaviti ostavinski postupak. Sud će tako postupiti i ako je umrli ostavio samo pokretnu imovinu, a nijedno od lica pozvanih na nasleđe ne traži da se sprovede ostavinski postupak.

Kako zaštititi imovinu do okončanja postupka?

Kada postoje okolnosti koje nalažu naročitu opreznost (npr. svi naslednici su u inostranstvu ili u kući umrlog ima dosta vredne pokretne imovine), onda nadležni sud ili javni beležnik po službenoj dužnosti – dakle, bez obzira na to da li je to neko predložio – izriču privremene mere da zaštite tu imovinu do donošenja rešenja o nasleđivanju. To može biti, na primer, pečačenje ulaznih vrata stana, stavljanje nakita u sef, postavljanje privremenog staraoca zaostavštine i tako dalje.

Ove privremene mere se naročito određuju kada su naslednici nepoznati ili odsutni i kada se utvrdi da nijedan od prisutnih naslednika nije sposoban da upravlja nasleđem, a nema zakonskog zastupnika.

NASLEDNICI

Ko učestvuje u ostavinskom postupku?

U samom postupku postoje potencijalni nasljednici i krajnji nasljednici, odnosno oni kojima pripada imovina na kraju postupka. Ko će naslediti imovinu na kraju ostavinskog postupka zavisi od toga da li je umrli ostavio testament i da li potencijalni nasljednici žele da prihvate nasljedstvo. Tu želju iskazuju davanjem takozvane nasledničke izjave. U svakom slučaju, **o postupku bi trebalo da se obaveste svi potencijalni nasljednici.**

Obično onaj koga pozove javni beležnik (ukućani preminulog, osoba koja je sahranila preminulog) obavestava javnog beležnika ko su potencijalni nasljednici prilikom sastavljanja smrtovnice.

Javni beležnik će ispitati pozvanog o najbližim srođnicima umrlog, te će kroz razgovor utvrditi koga treba pozvati da učestvuje u ostavinskom postupku, a prema pravilima o nasleđivanju.

Kao učesnici u ostavinskom postupku mogu se pojaviti zakonski nasljednici, koji se pozivaju bez obzira na volju umrlog, i testamentarni nasljednici, koji nasleđuju po testamentu – poslednjoj želji umrlog.

Zakonski nasljednici

Zakonski nasljednik je srodnik ostavioca koji direktno učestvuje u postupku na osnovu zakona (npr. sin, kćerka, supružnik, roditelji). Zakonski nasljednik može da bude samo onaj ko je živ u trenutku ostaviočeve smrti. Isto tako, nasljednik može biti i dete koje je već začeto u trenutku ostaviočeve smrti, ali samo pod uslovom da se kasnije i rodi živo.

Testamentarni (zaveštajni) nasljednici – oni koje je svojom voljom odredio umrli

Pored zakonskih nasljednika, moguće je da se pojave i **testamentarni nasljednici**. Testamentarni nasljednici su oni kojima je umrli ostavio svoju imovinu testamentom (zaveštanjem). To može biti neko od zakonskih nasljednika, ali i ne mora. Kao testamentarni nasljednik može da se pojavi i pravno lice.

Iako je vanbračna zajednica pravno izjednačena s bračnom, Zakon o nasleđivanju i dalje ne prepoznaje ovaj oblik zajednice, pa vanbračni partneri mogu da nasleđuju jedan drugog samo po osnovu testamenta. U istoj situaciji se nalaze i partneri iz istopolnih zajednica.

PRAVILA O NASLEĐIVANJU

Pravila o nasleđivanju kada nema testamenta

Kada preminuli nije ostavio testament, zakonski naslednici nasleđuju redom po naslednim redovima. Kada nema naslednika u jednom naslednom redu, proverava se da li ima naslednika narednog naslednog reda.

Osnovno pravilo i najčešće situacije (prvi nasledni red)

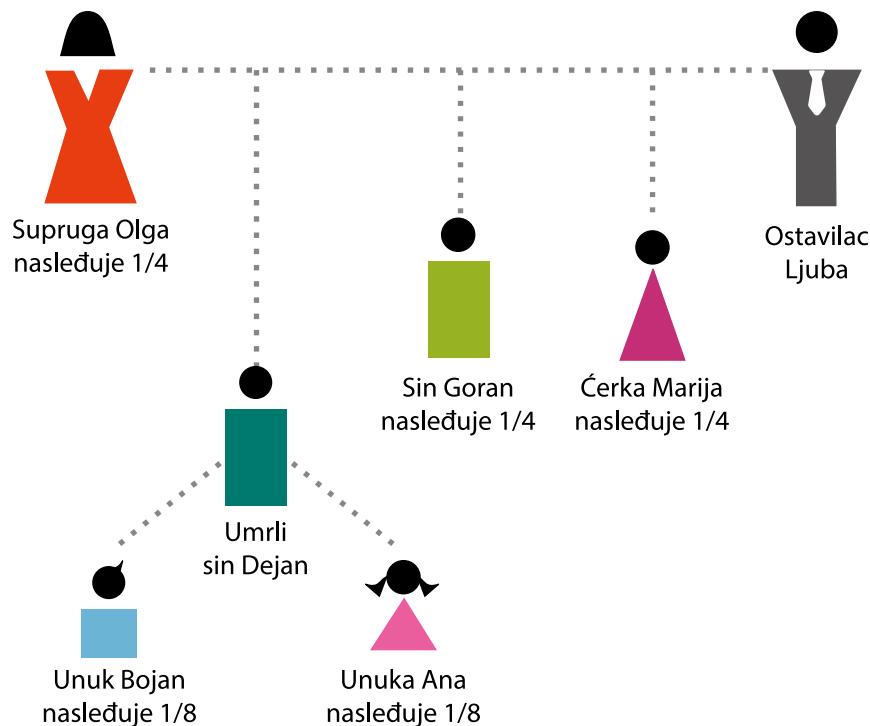
Osnovno pravilo je da preminulo lice nasleđuju članovi uže porodice, to jest najbliži srodnici. Ako porodicu čine otac, majka i deca, ukoliko preminu otac ili majka, ostali nasleđuju.

Dakle, u prvom naslednom redu su supružnik i deca ostavioca (bračna i vanbračna). Svi podjednako nasleđuju.

Na primer, ako ostavilac ima suprugu i troje dece, svako nasleđuje **po jednu četvrtinu** svega što je umrli ostavio iza sebe.

Ako je, međutim, ostaviocu umrlo jedno od dece pre smrti ostavioca i to dete ima svoju decu, onda unuci ostavioca dobijaju ono što bi dobio njihov roditelj da je živ.

PRIKAZ PRVOG NASLEDNOG REDA

Važno je znati da, ako umrli nema supružnika a ima decu, deca nasleđuju sve u prvom naslednom redu.

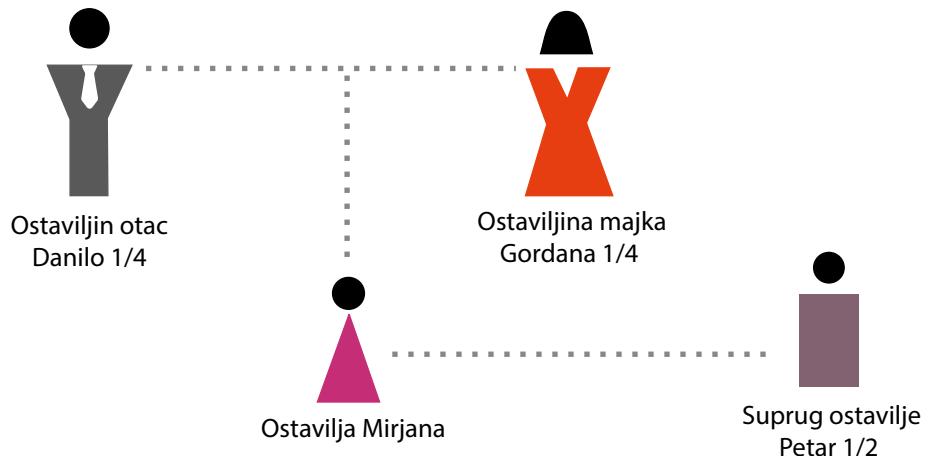
Ako umrli, međutim, nema decu a ima supružnika, **supružnik ne nasleđuje** sve u prvom naslednom redu. Umesto toga, prelazi se u drugi nasledni red.

Pravila kada nema naslednika prvog reda (tzv. drugi nasledni red)

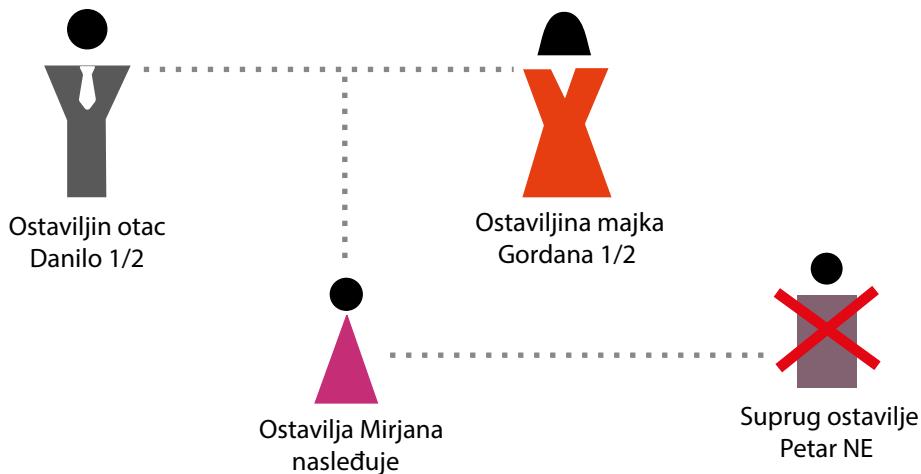
Ako nema naslednika u prvom naslednom redu ili je iza umrlog ostao samo supružnik, prelazi se u drugi nasledni red.

Zakonski naslednici u drugom naslednom redu su muž/žena umrlog i roditelji. Ovde može biti raznih scenarija, pa ćemo opisati neke od najčešćih.

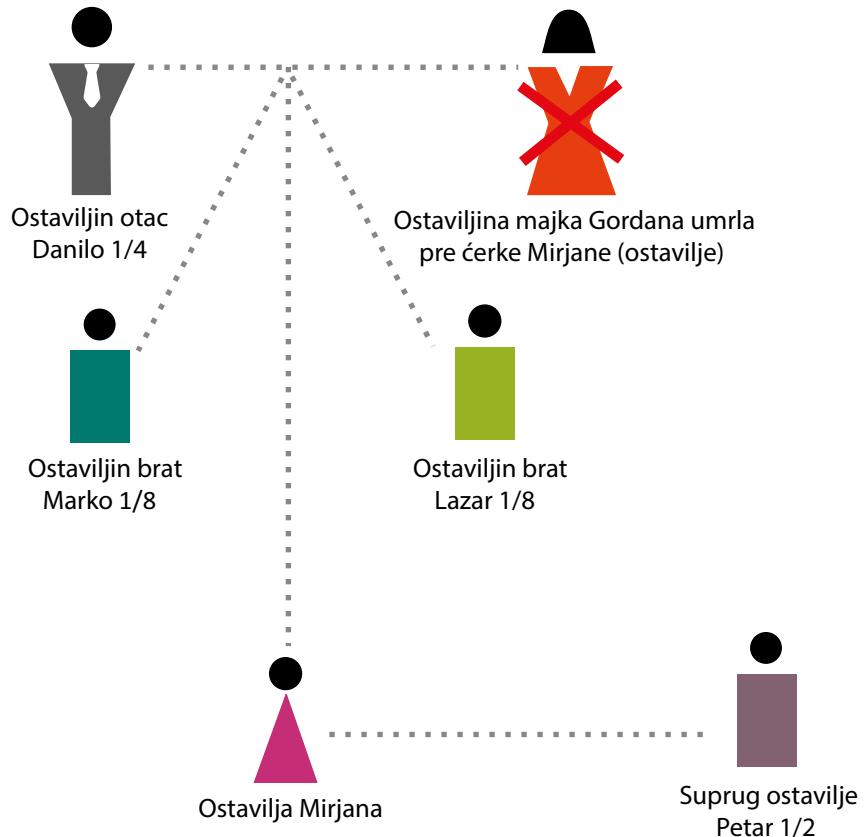
Scenario 1: Iza umrle je ostao suprug, a nisu imali dece. Tada suprug ne nasleđuje sve, već se prelazi u drugi nasledni red, gde zajedno s njim nasleđuju i roditelji umrle. Tako polovinu nasleđuje ostaviljin suprug, a drugu polovinu dele ostaviljini roditelji, tako da otac i majka ostavilje dobiju po četvrtinu nasleđa ostalog iza njihove umrle ćerke.

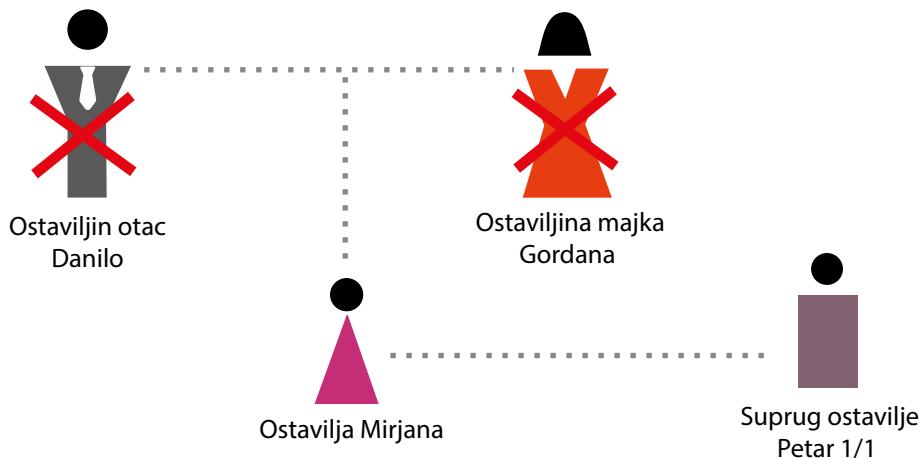
Scenario 2: Ako ostaviljin suprug neće da se prihvati nasleđa, svu zaostavštinu – imovinu **podjednako nasleđuju roditelji ostavilje.**

Scenario 3: Ako pak jedan roditelj ne može (na primer, umro je pre ostavilje) ili neće da nasledi, njegov deo podjednako nasleđuju njegova deca (braća i sestre ostavilje).

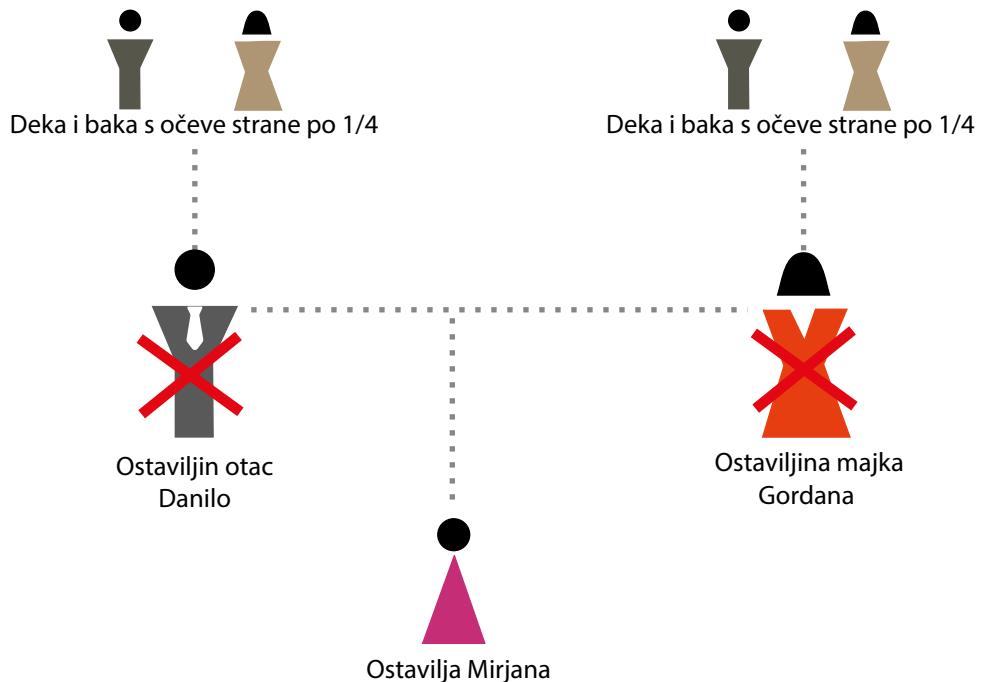

Scenario 4: Ako ostaviljini roditelji nemaju drugog potomstva, a ne mogu (umrli pre ćerke ostavilje) ili neće da naslede, **ostaviljin suprug nasleđuje celokupnu zaostavštinu.**

Pravila kada nema naslednika drugog reda (tzv. treći nasledni red)

Treći nasledni red čine ostaviočevi dedovi i babe i njihovo potomstvo (stric, tetka, ostavilje, itd.), ukoliko babe ili dede nisu živi. Svaki par deda i baba (s majčine i očeve strane) dobija po polovinu, odnosno svako od dedova i baba po četvrtinu.

Pravila kada nema naslednika trećeg reda (tzv. četvrti nasledni red)

Četvrti nasledni red čine ostaviočevi pradedovi i prababe. Posle ostaviočevih pradedova i prababa, zaostavštinu nasleđuju njegovi dalji preci, redom, shodno pravilima po kojima nasleđuju njegovi pradedovi i prababe.

Pravila kada su nepoznati i nedostupni naslednici

Kada se ne zna da li uopšte ima naslednika, tada se oglasom pozivaju lica koja polažu pravo na nasleđe da se jave sudu. Rok da to učine je jedna godina od dana objavljivanja oglasa. Sud objavljuje oglas po službenoj dužnosti najpre na oglasnoj tabli suda, ali i u „Službenom glasniku RS“. Isti postupak predviđen je i kada nije poznato prebivalište ili boravište naslednika.

Sud u oba slučaja postavlja i privremenog staraoca zaostavštine. Privremeni staralac zaostavštine je ovlašćen da u ime naslednika tuži i bude tužen i uopšte da zastupa naslednike.

Važno je znati: sud u praksi ne radi oglašavanje po službenoj dužnosti, već zainteresovano lice (neko od prijatelja, poverioci itd.) mora da plati troškove oglašavanja. U suprotnom se ostavinski postupak prekida.

Ukoliko se prilikom raspravljanja zaostavštine utvrdi da ostavilac nema naslednika, ostavioca nasleđuje Republika Srbija. Ta imovina onda postaje državna imovina.

Pravila o nasleđivanju kada ima testamenta

Prilikom sastavljanja smrtovnice, javni beležnik ispituje da li je preminuli ostavio testament. Može se desiti da je testament deponovan u sudu ili kod beležnika, što će beležnik svakako ispitati. S druge strane, može se desiti da neko od srodnika podnese testament beležniku. U tom slučaju, nakon što se sastavi smrtovnica, sledeći korak predstavlja proglašenje testamenta.

Šta je proglašenje testamenta?

Proglašenje testamenta je radnja u postupku koja podrazumeva da javni beležnik (ili sud) pred dva punoletna svedoka:

- pročitati testament,
- utvrdi u kom stanju je testament primljen (da li je predat otvoren, zatvoren, da li je bio zapečaćen i sl.),
- utvrdi da li ima nečeg sumnjivog u samom tekstu (prepravljano, dodavano, brisano i sl.),
- proglasi ga.

Važno je znati: *momenat proglašenja testamenta je važan i zbog rokova za podnošenje tužbi (npr. za osporavanje testamenta, zaštite nužnog dela itd.).*

Ukoliko su na proglašenju prisutni svi potencijalni naslednici – zakonski i testamentarni, mogu se odmah izjasniti o testamentu, prihvatiti njegovu formu i sadržinu, te preći na davanje nasledničkih izjava i okončati postupak.

Šta ako sumnjamo u valjanost testamenta?

U praksi nije retko da zakonski naslednici osporavaju ceo ili jedan deo testamenta. Na primer, smatraju da ostavilac nije bio pri „čistoj svesti i zdravoj pameti“ kada je sastavljao testament. Pored toga, neke od češćih situacija su i: 1) kada se smatra da je umrli možda bio prisiljen da sastavi takav testament; 2) kada se smatra da testament nije sačinjen onako kako zakon propisuje (npr. kod pismenog testamenta pred svedocima nema potpisa svedoka).

U tim slučajevima potrebno je pokrenuti postupak radi osporavanja testamenta. Time se prekida ostavinski postupak, a počinje parnični postupak pred osnovnim sudom.

Važno je znati: *Kada postoji testament potrebno je da se svi zakonski naslednici saglase s njegovim postojanjem i sadržinom. U suprotnom se ostavina prekida i pokreće parnični postupak. Onaj koji spori testament je dužan da dostavi primerak podnete tužbe u roku od 30 dana od prijema rešenja o prekidu ostavine. Ako to ne uradi, postupak se nastavlja bez obzira na njegove primedbe.*

Tužba se može podneti i naknadno, ali najkasnije u roku od deset godina od proglašenja testamenta.

Šta ako sam zakonski naslednik i oštećen sam testamentom?

Zakon najbliže srodnike – naslednike štiti od preterane samovolje umrlog time što im garantuje takozvani nužni deo.

Nužni naslednici su deca preminulog i njihovi potomci, usvojenici i njihovi potomci, supružnik, roditelji, braća i sestre, babe i dede i ostali preci preminulog. Oni imaju pravo da osporavaju testament kojim je povređen njihov nužni deo.

Nužni deo se razlikuje u zavisnosti od toga ko je naslednik. Tako nužni deo može da predstavlja polovinu onoga što bi po zakonu dobili sin ili ćerka ostavioca, dok kod ostalih nužnih naslednika ovaj deo iznosi trećinu zakonskog dela. Ova zaštita nije automatska, već se ostvaruje u posebnom parničnom postupku koji mora da pokrene onaj ko tvrdi da mu je povređen nužni deo, i to samo u svoje ime.

Na primer, ako bi ćerka, kao zakonski naslednik, nasledila trećinu imovine (pored majke i brata), a otac je sve ostavio sinu testamentom, **onda ćerka ima pravo da zahteva od suda polovinu onoga što bi joj pripalo kao zakonskom nasledniku. To znači da bi njen nužni deo bio jedna šestina nasleđa.**

Važno je znati: rok za podnošenje tužbe za zaštitu nužnog dela je tri godine od smrti ostavioca ako je nužni deo povređen poklonima ostavioca ili tri godine od proglašenja testamenta ako je nužni deo povređen testamentom.

NASLEDNIČKA IZJAVA: IZJAVA O TOME DA LI ŽELITE DA NASLEDITE

Kako se potencijalni naslednik može izjasniti povodom nasleđa?

Nasledničkom izjavom potencijalni naslednici prvenstveno se izjašnjavaju da li žele da naslede imovinu. Potencijalni naslednik može da:

- prihvati nasleđe i time prihvati imovinu i dugove preminulog; ili
- se odrekne nasleđa i time ne prihvati ni imovinu ni dugove umrlog. Svako može da se odrekne nasleđa samo u svoje ime, ali ne i u ime svojih potomaka, koji se u tom slučaju pozivaju umesto onog koji se odrekao; ili
- prihvati nasleđe i ustupi svoj deo nekom od sunaslednika.

Moguće je i da se naslednici međusobno dogovore i izvrše deobu ostavinske mase – zaostavštine.

Primer nasleđivanja nakon davanja različitih nasledničkih izjava

Ostavilac ima kuću, vikendicu i voćnjak, nije ostavio testament, pa javni beležnik na ročište poziva tri zakonska naslednika, i to: 1) suprugu umr-

log, 2) sina umrlog i 3) ćerku umrlog. Sve troje spadaju u prvi nasledni red i svi mogu da naslede podjednako (**po trećinu nasleđa**).

U datom primeru moguće su sledeće situacije.

Prihvatanje nasleđa: svi se prihvataju nasleđa, što znači da svi dobijaju po jednu trećinu nasleđa (po trećinu kuće, vikendice i voćnjaka), ali i po trećinu dugova ostavioca.

Odricanje od nasleđa: supruga i ćerka se prihvataju nasleđa, sin se odriče nasleđa a nema potomke, što znači da njih dve dobijaju po jednu polovinu nasleđa (po polovinu kuće, vikendice i voćnjaka).

Ustupanje nasleđa: svi zakonski naslednici se prihvataju nasleđa, ali sin i ćerka ustupaju majci svoj nasledni deo. U tom slučaju majka nasleđuje celokupnu imovinu.

Deoba nasleđa: svi zakonski naslednici se prihvataju nasleđa, ali se i dogovaraju o konkretnoj raspodeli imovine. Na primer, dogovore se da sin nasledi kuću, supruga vikendicu, a ćerka voćnjak.

Kada i kako se daje naslednička izjava?

U kancelariji, na samom ročištu, javni beležnik će upitati prisutne učesnike da se izjasne u pogledu nasleđa, nakon što im predoči šta čini zaostavštinu. Naslednička izjava se može dati i van ročišta, to jest može se dostaviti pisana naslednička izjava koja je ranije data kod istog ili drugog javnog beležnika, a koju će na samom ročištu pročitati javni beležnik. Za zasebnu nasledničku izjavu posebno se plaća naknada beležniku.

Kako se maloletnik izjašnjava u ostavinskom postupku?

Ako je **naslednik maloletno lice**, naslednu izjavu za njega daje zakonski staratelj (roditelj, drugi staratelj, centar za socijalni rad). Roditelj može samo **da prihvati nasleđe**. Ako roditelj dâ drugačiju izjavu i ne prihvati nasleđe, javni beležnik poziva centar za socijalni rad da dâ izjavu u ime tog maloletnog lica.

Kako se lice lišeno poslovne sposobnosti izjašnjava u ostavinskom postupku?

Ako je **naslednik lice lišeno poslovne sposobnosti** (što znači da ne može samostalno da odlučuje o svojim pravima i obavezama, pa mu je za te svrhe postavljen staratelj), izjavu daje staratelj. Staratelj mora da priloži rešenje centra za socijalni rad o svom imenovanju. I u ovom slučaju je samo moguće da staratelj **prihvati nasleđe**, jer se u suprotnom poziva centar za socijalni rad da dâ izjavu.

Davanje nasledničke izjave u drugom gradu ili državi

Nasledničku izjavu možete da date pred bilo kojim javnim beležnikom kako ne biste morali lično da prisustvujete ročištu pred beležnikom koji Vas je pozvao. U toj situaciji morate da zakažete davanje nasledničke izjave, jer nije dovoljna obična overa potpisa već je potrebna **solemnizacija** izjave (posebna procedura overe sadržine dokumenta). Ako ste u drugoj državi, nasledničku izjavu možete dati pred konzularnim odeljenjem. To takođe možete učiniti pred nadležnim organom u toj državi,

nakon čega se u Srbiji prilaže prevod koji je sačinio sudski tumač. Kako se pravila razlikuju od države do države, najbolje je objasniti situaciju javnom beležniku. On će Vam dati tačne informacije za Vašu zemlju.

VAŽNO: jednom data naslednička izjava je neopoziva, što znači da ne možete naknadno da menjate datu izjavu.

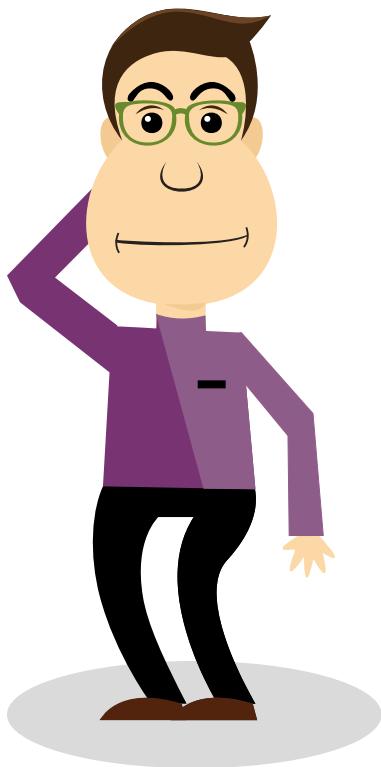
KRAJ OSTAVINSKOG POSTUPKA – REŠENJE O NASLEĐIVANJU

Poslednja radnja u ostavini je donošenje rešenja o nasleđivanju. Nakon što popiše imovinu i prikupi izjave naslednika i ukoliko ništa nije sporno, javni beležnik ili sud donosi rešenje o nasleđivanju, koje šalje na adrese svih učesnika u postupku.

Kada i kako dobijam pravosnažno rešenje?

Rešenje postaje **pravosnažno** ako se u roku od 15 dana od dostavljanja poslednjem nasledniku niko nije žalio. Ako želite da ubrzate postupak, svi učesnici postupka se mogu odreći prava na žalbu. Radi ubrzanja, oni koji nisu prisutni (npr. u inostranstvu su), a nisu zainteresovani za nasleđe, mogu se odreći prava na žalbu u samoj nasledničkoj izjavi.

Da bi se rešenje koristilo, neophodno je da javni beležnik stavi na njega pečat pravosnažnosti. Zato, nakon što se steknu svi uslovi (prošli rokovi za žalbu i niko se nije žalio), obratite se beležniku da stavi pečat pravosnažnosti na original rešenja.

Zašto je bitno da rešenje bude pravnosnažno?

Na osnovu pravnosnažnog rešenja se vrši upis u katastar nepokretnosti, menja se obveznik poreza na imovinu, mogu da se menjaju podaci u saobraćajnoj dozvoli, da se preuzmu nasleđena novčana sredstva, kao i da se dalje raspolaže imovinom.

Po pravosnažnosti rešenja o nasleđivanju, javni beležnik ili sud dostavljaju rešenje Službi za katastar nepokretnosti i Poreskoj upravi.

Važno je znati da se moraju platiti troškovi postupka, jer postoji mogućnost da ih javni beležnik naplati preko izvršitelja, kada sve to košta mnogo više. Ipak, javni beležnik ne bi smeo da uslovljava uručenje rešenja o nasleđivanju ili stavljanje oznake pravosnažnosti na rešenje plaćanjem troškova ostavinskog postupka.

Primer rešenja o nasleđivanju

REPUBLIKA
SRBIJA
JAVNI BELEŽNIK

REŠENJE JE
PRAVNOSNAŽNO
Dana _____ 2022. godine
Javni beležnik...

UPP:
2-O.br

Javni beležnik .... sa sedištem javnobeležničke kancelarije u ..., kao poverenik Drugog osnovnog suda u Beogradu, po rešenju br..... od .... godine i rešenju predsednika Drugog osnovnog suda u Beogradu, a na osnovu člana 98 i 140 Zakona o javnom beležništvu, člana 110a i 122 Zakona o vanparničnom postupku, („Sl. glasnik SRS“, br. 25/82 i 48/88 i „Sl. glasnik RS“, br. 46/95 – drugi zakon, 18/2005 – drugi zakon, 85/2012, 45/2013 – drugi zakon, 55/2014, 5/2015 i 106/2015 – drugi zakon), u ostavinskom postupku iza pok. .... biv. iz ....., donosi sledeće:

REŠENJE

I

UTVRĐUJE SE da zaostavštinu iza pok. .... od oca .... JMBG: .... s poslednjim prebivalištem u Beogradu, Voždovac, ulica .... br. ..., preminulog dana .... godine u 12.50 časova u Beogradu, državljanina Republike Srbije, po zanimanju ....., čini imovina koja se sastoji iz:

1. Pravo svojine sa 1/1 obima udela prava na dvosobnom stanu br. 1, ulaz IV, prizemlje, korisne površine 64 m², koji se nalazi u stambenoj zgradi za kolektivno stanovanje, br. objekta 3, u ulici .... u ....., izgrađenoj na katastarskoj parceli br. .... KO Voždovac,

što je utvrđeno uvidom u Registar nepokretnosti RGZ-a, preko aplikacije Pravosudnog informacionog sistema.

2. Novčana sredstva na računima otvorenim kod:
  - Banka Poštanska štedionica AD Beograd, br. računa .....
  - Banka Poštanska štedionica AD Beograd, br. računa što je utvrđeno uvidom u jedinstveni registar računa fizičkih lica koji se vodi kod NBS preko aplikacije Pravosudnog informacionog sistema.

II

Za naslednika na zaostavštini pok. ...., po zakonskom osnovu nasleđivanja i međusobnom sporazumu naslednih učesnika o deobi zaostavštine, a pod teretom naknade eventualnih ostaviočevih dugova, do visine vrednosti nasleđene imovine

OGLAŠAVA SE

1. Ćerka ostavioca .... od oca .... rođena u Beogradu dana ... godine, s prebivalištem u Beogradu, Vračar, ulica ....., JMBG: ....., na imovini bliže opisanoj u stavu I ovog rešenja, s udelom 1/1.

III

OBAVEZUJE SE oglašena naslednica da javnom beležniku na ime nagrade uplati ukupan iznos od 55.080,00 dinara s obračunatim PDV-om, na tekući račun br. .... koji je otvoren kod .... banke AD Beograd, s pozivom na broj predmeta UPP: ....., u roku od 15 dana od dana prijema ovog rešenja, kao i da dokaz o izvršenoj uplati dostavi javnom beležniku.

Obrazloženje

U toku ostavinskog postupka javni beležnik je na osnovu izvedenih dokaza utvrdio da pok. ... nije sačinio testament, niti da je zaključio ugovor o poklonu, ugovor o doživotnom izdržavanju ili ugovor o ustupanju i raspodeli imovine za života, da je od zakonskih naslednika pozvanih na nasleđe ostavio suprugu .... i ćerku .....

Javni beležnik je na osnovu izvedenih dokaza tokom ostavinskog postupka utvrdio da zaostavštinu ostavioca sačinjava imovina bliže opisana u stavu I izreke ovog rešenja.

Na ročištu održanom dana .... godine nasledne učesnice dale su nasledničke izjave da se prihvataju nasledstva koje im po zakonu pripada i da imovinu ostavioca dele na osnovu međusobnog sporazuma na način koji je bliže opisan u izreci rešenja.

Javni beležnik je pribavio podatke o nepokretnosti iz službene evidencije Republičkog geodetskog zavoda putem servisne magistrale u skladu sa članom 8 Uredbe o načinu dostavljanja dokumenata u postupku upisa u katastar i načinu izdavanja izvoda iz katastra elektronskim putem („Sl. glasnik RS“, br. 50/2018), koji za ovaj postupak imaju istu dokaznu snagu kao overeni izvodi iz tih evidencija.

Imajući u vidu sve napred navedeno, javni beležnik je doneo odluku kao u stavu I i II izreke ovog rešenja, primenom odredbi 1, 2, 8, 9, 212, 219 i 224 Zakona o nasleđivanju („Sl. glasnik RS“, br. 46/95, 101/03 – USRS i 6/15), a u vezi s odredbama člana 87, 110, 115, 117 i 122 Zakona o vanparničnom postupku („Sl. glasnik SRS“, br. 25/82 i 48/88 i „Sl. glasnik RS“, br. 46/95 – drugi zakon, 18/2005 – drugi zakon, 85/2012, 45/2013 – drugi zakon, 55/2014, 6/2015 i 106/2015 – drugi zakon).

Javni beležnik konstatuje da je za obračun javnobeležničke nagrade uzeta vrednost nepokretnosti prema odluci o utvrđivanju prosečnih

cena kvadratnog metra odgovarajućih nepokretnosti na teritoriji grada Beograda za utvrđivanje poreza na imovinu za 2022. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 110/2021).

Odluka o nagradi i troškovima javnog beležnika doneta je kao u stavu III izreke ovog rešenja u ukupnom iznosu od 55.080,00 dinara i obuhvata iznos od 1.080,00 dinara na osnovu člana 2 i 3, i iznos od 54.000,00 dinara na osnovu člana 7, stav 2, kao i člana 8, stav 2 javnobeležničke tarife javnog beležnika kao poverenika suda u postupku za raspravljanje zaostavštine („Sl. glasnik RS“, br. 12 od 12. februara 2016. godine).

POUKA O PRAVNOM LEKU:

Protiv ovog rešenja dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od dana njenog prijema Višem sudu u Beogradu, a preko postupajućeg javnog beležnika.

REPUBLIKA SRBIJA
JAVNI BELEŽNIK

BEOGRAD, VOŽDOVAC
Potpis i pečat

Šta ako nismo zadovoljni rešenjem?

Ukoliko stranka nije zadovoljna ostavinskim rešenjem, može da uloži žalbu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja. Žalba se dostavlja javnom beležniku ili sudu, zavisno od toga ko je doneo rešenje. U kom roku i kome podnosite žalbu možete da pogledate na poslednjoj strani rešenja o nasleđivanju, i to u ***pouci o pravnom leku***.

Koliko prosečno traje ostavinski postupak?

Od trenutka kada sud dostavi javnom beležniku predmet, javni beležnik bi trebalo u roku od 30 dana da pozove najbliže da se sastavi smrtovnica. Predmet se nakon toga „vraća“ sudu, pa sud, ukoliko iz nekog razloga ne obustavi postupak (npr. ako nema imovine), poverava predmet javnom beležniku i određuje rok za završetak ostavinskog postupka. Ceo postupak, koji se okončava rešenjem o nasleđivanju, ukoliko nema ničeg spornog, **ne bi trebalo da traje duže od 9 meseci** od trenutka smrti ostavioca. **U praksi su to obično dva meseca.**

Ako je nešto sporno, naslednici se upućuju na **parnični postupak**, koji pred sudom može da traje i **nekoliko godina**.

NOVINE NAKON DONOŠENJA REŠENJA

Šta ako je već doneto ostavinsko rešenje, a ne znam za to? Koji je postupak ako se pojave novi naslednici?

Ako ste tek posle donošenja ostavinskog rešenja saznali za njega, a niste učestvovali u postupku iako ste naslednik, sud neće ponovo voditi postupak. Nećete, međutim, ostati bez prava, jer će Vas sud uputiti da pokrenete parnicu kako biste ostvarili svoja prava kao naslednik.

Sud će jednako postupiti i s drugima koji tvrde da su naslednici (npr. neko od testamentarnih naslednika). To, u suštini, znači da ćete Vi ili drugi naslednik biti dužni da tužite već imenovane naslednike i da tražite u parnici da sud odluči o Vašem pravu na nasleđe. U tom postupku izvršiće se i pre-raspodela imovine novom sudskom odlukom, ovog puta presudom.

Šta ako se pronađe nova imovina?

Ukoliko se posle donošenja rešenja o nasleđivanju pojavi nova imovina za koju se u vreme donošenja rešenja nije znalo da postoji, sud neće ni tada ponovo sprovesti postupak. Sud će samo tu novu imovinu novim rešenjem (*dopunskim* rešenjem) raspodeliti isto kao što je raspodelio imovinu prethodnim rešenjem. **Na primer**, ako su imovinu za koju se znalo nasledili sin i ćerka, svako po polovinu, novopronađenu njivu će naslediti isti naslednici, svako po polovinu.

Ovde sud, međutim, neće raditi automatski i samoinicijativno kao u slučaju smrti ostavioca. Potrebno je da se preda zahtev sudu da se donese *dopunsko* rešenje. Njega će po pravilu doneti javni beležnik, ali svakako se zahtev predaje sudu jer sud odlučuje da li će i taj posao poveriti javnom beležniku.

Ako je pronađena samo pokretna imovina, sud će otvoriti postupak samo na zahtev naslednika i drugih zainteresovanih lica (npr. poverioca ostavioca).

Šta ako se odreknem nasleđa, a pojavi se nova imovina?

Ako se neko od naslednika ranije odrekao nasleđa, pa se pronađe nova imovina, sud će ga pozvati radi davanja nasledničke izjave. Ako izjavi da se prihvata nasleđa na novoj imovini, sud mu je neće dodeliti automatski, već će ga uputiti da to pravo ostvari kroz parnicu. Suštinski, taj naslednik će morati da tuži ranijim rešenjem imenovane naslednike da bi ostvario svoja prava. I ovde će parnični sud doneti presudu, ali samo u pogledu nove imovine, neće se vršiti preraspodela imovine iz starog rešenja kao kod pojave novog naslednika.

Šta ako se naknadno pronađe testament?

Ako se po pravnosnažnosti rešenja o nasleđivanju pronađe testament, sud će ga proglasiti i uputiti testamentarne naslednike koji su tražili proglašenje tog testamenta da svoja prava ostvare u parnici. I ovde će (novi) testamentarni naslednici u stvari tužiti naslednike imenovane u rešenju kako bi se ili preraspodelili nasledni delovi ili kako bi se njima predala imovina navedena u testamentu.

Troškovi u ostavinskom postupku

Koliko košta ostavina?

Ukoliko se ostavinski postupak sprovodi pred sudom, visina taksi i drugih naknada i nagrada propisana je Zakonom o sudskim taksama.

Ukoliko se ostavina sprovodi kod javnog beležnika, visina je propisana javnobeležničkim tarifama.

Prva stavka koju naslednici plaćaju je sastavljanje smrtovnice. Sve ostale troškove plaćate po okončanju postupka, kada dobijete rešenje o nasleđivanju u kojem će stajati iznos.

Osnovica za obračun je vrednost nasleđa. Vrednost nasleđa se određuje na osnovu procene tržišne vrednosti stvari (**uglavnom iz poreskog rešenja**).

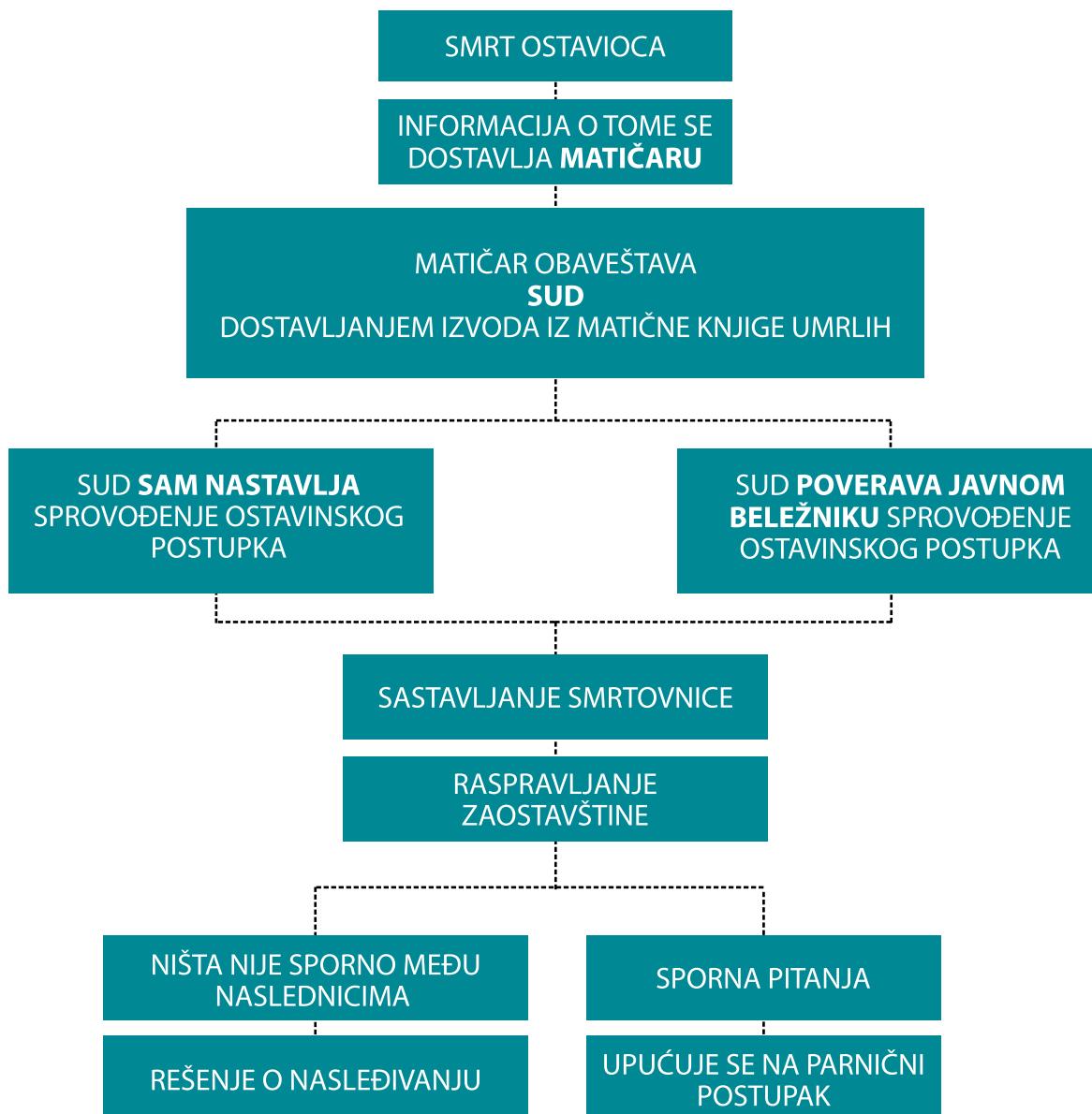

Važno je znati da, kada se vrednost zaostavštine ne može odrediti po poreskom rešenju, određuje se po ceni metra kvadratnog po zonama grada i vrsti zemljišta iz odluke koja se koristi za utvrđivanje poreza na imovinu.

Da li je moguće osloboditi se plaćanja troškova?

Oslobađanje plaćanja troškova je moguće po Zakonu o sudskim taksama, koji je i javni beležnik dužan da primenjuje jer postupa po ovlašćenju suda. Ovaj zakon propisuje da se neko može osloboditi plaćanja troškova ako bi plaćanjem troškova porodici naslednika bila ugrožena socijalna sigurnost. Odluku donosi javni beležnik ili sud, ali samo na predlog onog ko je dužan da plati troškove i nakon procene svih okolnosti (prihodi, imovina koja se nasleđuje i sl.).

PRIKAZ OSTAVINSKOG POSTUPKA

УДРУЖЕЊЕ ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА
И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

CHRIS
Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS
Network of the Committees for Human Rights in Serbia CHRIS

ДРУШТВО
СУДИЈА
СРБИЈЕ

